

دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

نخستین همایش ملی واکاوی تهدیدهای نوپدید دفاعی - نظامی

مبانی حقوق بین الملل در اتخاذ دکترین دفاعی نظامی؛ با رویکرد دکترین دفاع مشروع پیش دستانه

غلامعلی عبدالله زاده

ABDOLLAHZADE1629@YAHOO.COM کارشناس ارشد حقوق بین الملل

نتیجه

با امعان نظر به تهدید های حادث در محیط پیرامونی جمهوری اسلامی ایران، دغدغه ی چگونگی تبیین دکترین دفاعی موثر در برابر تجاوزات بالقوه در این مقاله محور بررسی ها قرار داشته که نهایتا ضرورت های پدافندی جمهوری اسلامی ایران در ارتباط با فرضیه مد نظر که خطبه ای از فرمایشات امام علی ع بود مورد واکاوی قرار داد شد و ضمن بررسی ابعاد دفاع مشروع، دفاع مشروع پیش دستانه را به منظور حفظ تمامیت ارضی و حاکمیت و استقلال سیاسی امری مشروع، قانونی و عرفی قلمداد نموده و ایجاد حالت انفعالی در برابر حمله ی قریب الوقوع را خطا دانسته است.. آنگاه که تهدیدی در ورای صلاحیت سرزمینی جمهوری اسلامی ایران، منافع ملی را تحت الشعاع قرار دهد بدیهی است قبل از فعلیت یافتن تهدیدات قریب الوقوع می بایستی حوزه ی دفاع را در زمان ضرورت به خارج از مرزهای سرزمینی سوق داد اما این ضرورت باید متضمن خطر جدی برای منافع اساسی دولت در برابر خطری جدی و قریب الوقوع باشد و دولت مزبور می بایست خود در ایجاد وضعیت ضرورت سهیم نبوده باشد. این خطر باید به صورت عینی احراز شود و تا حد امکان فرضی نباشد.

چکیده مقاله

ایجاد حالت انفعالی در برابر یک حمله مسلحانه قریب الوقوع امری عقلانی نبوده و در صورت قطعی دانستن و قریب الوقوع بودن تهدیدی غیر قابل جبران، لزوم عمل بر اساس دکترین دفاع مشروع پیشدستانه به منظور دفاع از منافع بنیادین و حیاتی کشور الزامی بوده و این دکترین قاعدتا "خارج" از مرزهای صلاحیت سرزمینی کشور اجرا خواهد شد.

مقدمه

تلفیق دکترین سیاست استفاده از زور کارتر+ دکترین دفاع مشروع پیشدستانه بوش + دکترین هسته ای ترامپ قطعاً چالشی جدی برای اتخاذ تدابیر دفاعی موثر در دکترین پدافندی کشور با رویکرد بازدارندگی می باشد. اهمیت موضوع برخورد با ناوگان های نظامی فرامنطقه ای را می توان با امعان نظر به تنش های نظامی و سیاسی شکل گرفته در اثر حضور مستمر ناوگان های نظامی فرامنطقه ای در حصار پیرامونی قلمروی صلاحیت سرزمینی کشورمان تبیین نمود. محقق با روشی کتابخانه ای - اسنادی ، ضمن بررسی توصیفی - تحلیلی مبانی حقوق بین الملل، به دنبال یافتن رابطه ی میان ضرورت های پدافندی جمهوری اسلامی ایران و دفاع مشروع پیشدستانه به عنوان سوال اصلی این مقاله می باشد.

ضرورت های دفاعی جمهوری اسلامی ایران

۱- اولویت پدافند در دفاع مشروع که این اولویت پیش دستی در دفاع را با توجه به ضرورت و توجه مقتضی به ظن قریب، می توان مورد استناد و اجرا قرار داد .
۲- لزوم عمل فعالانه در برابر تهدیدات بالقوه ی قریب الوقوع و حتمی الوقوع و اتخاذ تدابیر دفاعی پیشدستانه با قابلیت مشروعیت بخشی بین المللی و تطبیق با اصول

حقوق بین الملل

پیشنهاد

۱- ظن قریب به یقین به درجه ی بالاتری از خلوص برسد و این موضوع می تواند با واگذار کردن تصمیم گیری همزمان به چند کشور در عالم واقعیت تجلی یابد. به نظر با ایجاد سیستم دفاع امنیتی دسته جمعی منطقه ای می توان مطابق بند ۱ ماده ۵۲ منشور ملل متحد اقدام نمود. ایجاد بستر سیستم امنیتی دسته جمعی منطقه ای با اتکا بر ظرفیت های کشورهای منطقه ای می تواند صلح و امنیت منطقه را تامین و ناسخ دلیل وجودی نیروهای فرامنطقه ای گردد.

۲- ایجاد منطقه ای بنام منطقه شناسایی دفاع هوایی فراسوی مرزهای صلاحیت سرزمینی

۳- لزوم عمل بر اساس دکترین دفاع پیش دستانه در خارج از مرزهای صلاحیتی جمهوری اسلامی ایران